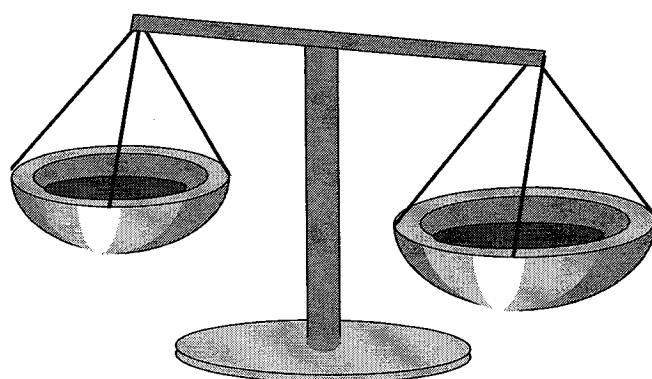

דילן יהלסי

שבלוד

סוגיות נבחרות

מדרשה: עו"ד עופר יהיאל

מהי תאונה בעבודה?

סעיף 79 לחוק הביטוח הלאומי מגדיר פגיעה בעבודה – כתאונת עבודה או מחלת מקצוע.

"פגיעה בעבודה" – תאונה בעבודה או מחלת מקצוע;
"תאונת עבודה" – תאונה שאירעה תוך כדי עבודתו ועקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו, ובעובד עצמאי – תוך כדי עיסוקו במשלוח ידו ועקב עיסוקו במשלוח ידו;
"מחלת מקצוע" – מחלה שנקבעה כמחלת מקצוע בהתאם לפי סעיף 85 והוא
חלה בה, בהיותה קבועה כמחלת מקצוע, עקב עבודתו אצל מעבידו או מטעמו,
ובעובד עצמאי – עקב עיסוקו במשלוח ידו.

תאונת עבודה הינה תאונה המתרחשת תוך כדי עבודתו ו/או בעקבות עבודתו של עובד אצל מעבידו ו/או מטעמו.

במרבית מקומות העבודה ישנה חשיפה והתמודדות עם תנאים מסוכנים היכולים לגרום להתרחשות תאונות עבודה ופגיעות גופן. כמו כן, לכל מחלת מקצוע או תפקיד ישן סכנות וסיכוןים הטמוניים בו. לכן, על פי חוק, כל עובד בישראל מבוטח מפני פגיעות גופן בגין תאונות עבודה או מחלות מקצוע, במסגרת המוסד לביטוח לאומי.

ישנם מקרים מסוימים, בהם תאונות עבודה או מחלות מקצוע נגרמות כתוצאה מרשלנות של מעביד. במידה לכך, קיימת לעובד אפשרות לטעום פיצויים גם מחברת הביטוח של המעביד, בנוסף לתביעתו אשר תוגש למוסד לביטוח לאומי.

כאשר מדובר בעובד עצמאי תאונה עבודה תחשב ככזו אם קرتה תוך כדי עיסוקו ובעקבות עיסוקו בעבודה. תאונת עבודה נחשבת אף באם התרחשה במהלך נסיעה או הליכה של העובד בדרך למקום העבודה או בחזרה לביתו מקום העבודה.

לעומת זאת, תאונה אשר קرتה במהלך העבודה, אך לא קיים קשר ישיר בין האירוע לבין העבודה עצמה, לא תיחשב כתאונת עבודה. אירועים קשיים כגון אירועי, התקף אפילפסיה, התקף לב שהתרחשו בזמן העבודה, יוכרו כתאונות עבודה רק אם יוכח שהייה קשר ישיר בין תנאי העבודה עצמה ובין אותו אירוע רפואי.

דוגמאות:

✓ במהלך עבודתו נדרש העובד ע"י מעבידיו, להרים משא כבד השוקל למעלה מ- 50 ק"ג. תוך כדי הרמת המשא הניל חש לפצע העובד שగבו "נטפס" וכי הוא אינו מסוגל לזרז. העובד פונה לביה"ח שם לאחר בדיקות מקיפות הסתבר, כי בעקבות הרמת המשא הניל, נגרמה לו פריצת דיסק בין חוליות הגב.

העובד הגיע לתביעה לביטוח הלאומי וועדה רפואית אשר בדקה אותו קבעה כי נשאר נכה לצמיות בעקבות התאונה.

عقب כך שילם המוסד לביטוח לאומי לעובד פיצוי כספי גובה ובנוסף לכך הגיע העובד גם לתביעה כנגד מעבידיו וכנגד חברת הביטוח אשר ביטהה את מעבידיו בעקבות התאונה.

בסוף דבר, העובד קיבל פיצויי נוספים מחברת הביטוח של מעסיקו.

✓ עובד נדרש במהלך עבודתו עלות וולדת בעורת סולם. היות וה솔ם היה ממוקם מתחת למונפ, שלביו של הסולם היו תמיד מכוסים בשכבת של גרייז או חומר מחליק אחר, אשר היה נוזל באופן קבוע מן המונפ. באחד הימים, במהלך הירידה בסולם, החליקה לפצע רגלו של העובד על החומר המחליק הניל וכתוכאה מכך, נפל העובד מגובה של כ- 3 מטרים ונחבל בצורה קשה בגבו ובראשו. העובד הועבר לביה"ח במצב קשה ונאלץ לעבור סדרת בדיקות וטיפולים מקיפה, אשר במהלך הנסיבות כי כתוכאה מההתאונה נגרמה לו פריצת דיסק בחוליות הגב.

לאור ממצאים אלו, הגיע העובד לתביעה לביטוח הלאומי, וועדה רפואית קבעה כי נשאר נכה לצמיות כתוכאה מההתאונה. בהתאם לקבעת הוועדה הרפואית, קיבל העובד סכום כסף נכבד כפיצוי מהביטוח הלאומי. בנוסף, הגיע העובד לתביעה כנגד חברת הביטוח של המעבד ולآخر מספר חודשים, נסגר התקיך בפשרה בה קיבל העובד את סכום הכספי הנוסף שנדרש עבורו בהתאם לנזקיו.

✓ **פסק דין בתביעה של נפגע בתאונת דרכים תוך כדי עבודתו ובמסגרתה:**

עובד נפגע בתאונת דרכים שהתרחשה במסגרת עבודתו. פגיעתו של העובד הייתה קשה ולא אפשרה לו לחזור לעבוד. העובד הגיע לתביעה לבית משפט השלום בבקשת לקבל מ לחברת הביטוח שבתחה את הרכב הרלוונטי פיצוי בגין הנזק שנגרם לו כתוצאה מפגיעתו. בית המשפט דחה את תביעתו של הנפגע בתענה כי גובה הפיצויים שמקבל הנפגע מהמוסך לבתו לאומי הולמים את מידת הנזק שנגרמה לו. הנגע, שלא הסכים לקבל את פסק-הדין כסופי, הגיע ערעור לבית המשפט המחויזי בתענה כי התשלום שקיבל מבתו לאומי אינו מהויה פיצויי הולם על פגיעתו ועל הבונוסים שיכול היה לקבל מעבודתו ושחפזידם בשל הפגיעה. תביעתו של הנפגע התקבלה על-ידי בית המשפט המחויזי שפסק כי מגיעים לו פיצויים בגובה של כ-300 אלף שקלים בנוסף למענקים ששולם לו על-ידי בittooth ללאומי.

✓ **פסק דין בתביעה של נפגע בתאונת עבודה נגד מפעל:**

פסק דין זה עוסק בעובד מפעל שדעת המקור בחדר הקירור של המפעל נפלה עליו, וגרמה לו נזק גופני בגב ובקרסול. העובד הגיע לתביעה לבתו לאומי, שהכיר בתאונת בתאונת עבודה ושילם לעובד הנגע, ובמקביל תבע את המפעל בתענה שיש לו אחריות ישירה לנזקים שנגרמו לגופו לכארה. בית המשפט קיבל את טענתו של התובע, וקבע כי המפעל לא נקט בשום אמצעי כדי למנוע את נפילת דלת המקור על גופו של העובד, ובכך למעשה את חובתו כלפי העובד לספק לו סביבת עבודה בטוחה. לאור זאת קבע בית המשפט כי על המפעל לפצות את התובע ב-24,630 שקלים (בנוסף לפיצוי שקיבל מבתו לאומי) בגין הפסד הכנסתו במהלך תקופת אי כשרותו לעבוד, בגין הסבל והכאב שנגרמו לו וב בגין הוצאותיו הרפואיות.

✓ פסק דין בתביעה של נפגע בתאונת עבודה כנגד בעלת מלון:

פסק דין זה עוסק בעובד שנשלח לתקן גוף תאורה על-ידי בעלת מלון במסגרת תפקידו כאיש תחזוקה.

על מנת שיוכל לבצע את התיקון, עלה התובע על סולט (המתנסה לגובה של שני מטרים וחצי) שסיפקה לו בעלת המלון. בעודו יורד מהסולם כדי לחתך כלי עבודה מארגז הכלים נפל התובע ממנו, ונפגע ביד ימין וגבג.

תביעתו של הנפגע התקבלה על-ידי בית המשפט שקבע כי תאונת העבודה אירעה על רקע רשלנותה של בעלת המלון, במיוחד את הנפגע בסולם שאינו בטיחותי דיו, ועל כן למעשה לא דאגה לספק לו סביבת עבודה בטיחותית. לצד זהקבע בית המשפט כי 15% מהאשמה מוטלת גם על העובד הנפגע, שלא הפעיל שיקול דעת כהלכה ועלה על הסולם על אף שהסולם נראה היה לא בטיחותי מספיק לביצוע עבודות התיקון שנדרש לבצע. בית המשפט הורה כי על הננתבעת לשלם לנפגע פיצויים בסך 167,500 שקלים.

מחלות מקצוע

מחלות מקצוע היא מחלה אשר נגרמת לעובד עקב עובודתו בה הוא נחשף לאורך זמן לגורם המזיק ובתנאי שהמחלה מוגדרת כמחלות מקצוע בהתאם לתננות הביטוח הלאומי (ביטוח מפני פגיעה בעבודה).

(התננות מצורפות בהמשך...)

מחלות מקצוע נגרמת בהדרגה. כך למשל, חשיפה לחומרים רעלים/מסרטנים במהלך כל יום בעבודה או חשיפה חוזרת לרעש הפוגע בחוש השמיעה, זאת בניגוד לתאונת עבודה שם מדובר במקרה חד פעמי שגורם נזק לעובד.

בבית הדין לעבודה קבע ב- עב"ל 338/96 המוסד לביטוח לאומי נ' עובדיה, כי רשימת מחלות המקצוע הינה רשימה סגורה, כלומר לא ניתן לתבוע מהביטוח הלאומי שיכיר במחלת שנגרמה בעבודה ושאינה בתוך הרשימה. רשימה זו מופיעה בתננות הביטוח הלאומי תחת הפרק: "מחלות מקצוע".

למבוטה יש אפשרות לקבל פיצוי אף אם אין מחלת מופיע ברשימה ה"סgorah". בית הדין לעובדה בפסקתו קבע כי למבוטה דרך שלישית לקבלת הכרה כנפגע בעובדה, למשל מחלת שנגרמת כתוצאה מתנוונות חוזרות ונשנות. כך למשל הוכרו תביעות של פגיעות גב או מפרק טניס ועוד.

דוגמה שכיחה למתלת מקצוע הינה ליקוי שמיעה אשר נמצא ברשימה הליקוים בתקנות ביטוח הלאומי.

דוגמאות

- התובע, צערן בן 29, הגיע תביעה לבית הדין האזרחי לעובדה כנגד המוסד לביטוח לאומי, על מנת שיזכיר כי יש קשר סיבתי בין מחלת הסוכרת שפרצה בו, ובין איורע דחק חריף שאירע לו בעובדה, אשר הוכר מוקדם יותר ע"י ביה"ד עצמו, כאירוע חריג.
- ספר אשר עובד במספירה, נאלץ להחשי במסגרת עבודתו לשאיפה של חומרים כימיים מכל מיני סוגים איתם הוא נדרש לעבוד, כגון חומרים לצביעת השיער, מי חמוץ, ספררי לשיער וכו'. בעבר מספר שנים החל הספר לסייע מחלת האסתמה ובדיקות שנערכו לו בהביו כי ככל הנראה קיים קשר סיבתי בין החומרים איתם עבד ובין אותה מחלת אסתמה. הספר הגיע תביעה במסגרת ביטוח לאומי, אולם תביעתו זו נדחתה בטענה שלא הוכח קשר סיבתי בין מחלת האסתמה ובין תנאי עבודתו. על החלטה זו של ביטוח לאומי הוגש ערעור לבית הדין לעובדה ובסיוםו של ההליך המשפטי נקבע כי אכן קיים קשר בין מחלת האסתמה ובין תנאי העבודה של אותו ספר ושולם לו הפיצוי המגיע לו בהתאם לשיעור הנכות שנקבעה לו על ידי הוועדה הרפואית.

רשימת מחלות רפואיות לפי תקנות ביטוח לאומי:

(תקנות 44 ו-45)

בתוספת זו, "הרעלת חריפה או כרונית", וכן כל מחלת או סיבוך שנגרמו כתוצאה מהשיפה לחומר המפורט בטור 1 או סיבוכיה של מחלת כאמור.

חלק א'

טור 2 העבודה ותהליכי הייצור	טור 1 שם המחלת
עבודה הכרוכה בחשיפה לארסן ותרכובותיו	1) הרעלת ארסן (זוניק) ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לכרום ותרכובותיו	2) הרעלת כרום ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לעופרת ותרכובותיה	3) הרעלת עופרת ותרכובותיה
עבודה הכרוכה בחשיפה לפלוואור ותרכובותיו	4) הרעלת פלוואור ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה למangan ותרכובותיו	5) הרעלת מגנץ ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לכספית ותרכובותיה	6) הרעלת כספית ותרכובותיה
עבודה הכרוכה בחשיפה לזרחן ותרכובותיו	7) הרעלת זרחן ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לבירילום ותרכובותיו	8) הרעלת בירילום ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לתליום ותרכובותיו	9) הרעלת תליום ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לניקל ותרכובותיו	10) הרעלת ניקל ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לקדמים ותרכובותיו	11) הרעלת קדמים ותרכובותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לתחומות הפחמן	12) הרעלת תחומות הפחמן
עבודה הכרוכה בחשיפה לבנזן ונגזרותיו	13) הרעלת בנזן (בנזול) ונגזרותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לפנוול ונגזרותיו	14) הרעלת פנוול ונגזרותיו
עבודה הכרוכה בחשיפה לאמנים ארכומטיים	15) הרעלת אמנים ארכומטיים
עבודה הכרוכה בחשיפה לפחמן דו-גפריתית	16) הרעלת פחמן דו-גפריתית
עבודה הכרוכה בחשיפה לחומצה הידרויציאנית	17) הרעלת חומצה הידרויציאנית ונגזרותיה
הידרויציאנית ונגזרותיה	18) הרעלת איזויציאנטים
עבודה הכרוכה בחשיפה לאייזויציאנטים	19) הרעלת פחמיימנים הלוגניים
עבודה הכרוכה בחשיפה לזרחנים אורגניים	20) הרעלת זרחנים אורגניים
עבודה הכרוכה בחשיפה לקרבמטים	21) הרעלת קרבמטים
עבודה הכרוכה בחשיפה למתנול	22) הרעלת מתנול
עבודה הכרוכה בחשיפה לויניל קלורייד	23) הרעלת ויניל קלורייד
עבודה הכרוכה בחשיפה לתחומות חנקן	24) הרעלת תחומות חנקן
עבודה בחמורים העשויים לגרום למחלות עור נזולים, מוצקים או גזים	25) מחלות עור הנגרמות על ידי אבק, גזים, מוצקים או גזים
עבודות המחייבות תנעות חד-גוניות של האצבעות, כף יד או מרפק, לפי העניין, החוזרות ונשנות בריציפות	26) דלקת של גידים ותיקיהם או דלקת במקומות חיבור שרירים לעצמות, הכל בכף היד או במרפק
עבודות המחייבות ביצוע פעולות רבות וחוזרות של הרמת משאות תוך כיפוף עמוד השדרה	27) "מחלות החפרים" – שבר חזים בחוליה צווארית 7 או בחוליה גבית 1

(28) מחלות הנגרמות על ידי חשיפה
לנסורת עץ או פסולת עץ **עובדת הכרוכה בחשיפה לנסורת עץ או
פסולת עץ**

חלק ב'

- עובדת הכרוכה במגע עם בעלי חיים, פגיריהם והפרשיותם וכן עובדה בעבודות ומכוונים בהם באים במגע עם מחוללי המחלת עובדים בכתי חולמים, מרפאות או במוסדות אחרים בהם הוא או טופלו חוליו שחפת וכן בעבודות או במכוונים בהם באים במגע עם החידק ע"ש קוק עובדים המתפלים בחולי שיתוק ילדים בשלב החריף או בהפרשותיהם של חולמים כאמור, וכן עובדי מעבדות או מכוניים הבאים במגע עם מחוללי המחלת עובדים שעקב עבודתם שהוא בחוץ לארץ, באזורי הנגעים באחת המחלות שבטור 1 לפחות זה, וזאת בזמן הדירה המקובל עובדים בחקלאות, גנות, טיפול בבעלי חיים, או עובדי מכוניים או מעבדות הבאים במגע עם מחוללה המחלת עובדים בכתי חולמים או מרפאות הבאים במגע פיזי עם חולמים וכן עובדים הבאים במגע עם הפרשותיהם של חולמים עובודה ממושכת בתנאי רعش ממוצע ומשוקלל שלא פחות מ-85 דציבל עובדי רנטגן ועובדים הבאים במגע עם חמריים רדיואקטיביים עובדים הבאים במגע עם שמי חיתוך, שמנים מנירליים, זפת או פיה עובודה הכרוכה בחשיפה ישירה לקרינה חום במפעלים העוסקים בריטון, התכת מתכות, ייצור מלט, זכוכית וא מייל ובמאפיות וכן עובודה הכרוכה בחשיפה לקרינה מייננת או בלתי מייננת צוללים ועובדים בתנאי אויר דחוס תחלייני עובודה הגורמים לחיכוך הברך או המפרק המשך תקופת ממושכת עובודה הכרוכה בלחץ ממושך על העצב עובודה ממושכת עם מכשירים ווטטים עובדים החשופים לאבק סיליקטים**
- 1) מחלת הנגרמת על ידי מיקרואורגניזם ומוועברת לאדם מכל מקור שאינו אדם
 - 2) שחפת
 - 3) שיתוק ילדים
 - 4) קדחת צהובה, פילריאזיס, כולרה, דבר, טריפנומיאזיס ומלריה
 - 5) צפחת (טטנוס)
 - 6) דלקת כבד נגיפית מסוג B,
 - 7) נזק לאוזן הפנימית הנגרם על ידי חשיפה לרעש, שהביא לירידה בכושר השמיעה בתדריות הדיבור
 - 8) מחלות קרינה
 - 9) כיבمامAIR של קרניות העין
 - 10) ירוד (קטראקט) מהחשיפה לחום גבוה, או לקרינה
 - 11) מחלות צוללים
 - 12) בורסיטיס של הברך
 - 13) שיתוקים של עצבים פריפריים הנגרמים על ידי לחץ ממושך
 - 14) מחלות עצמות, פרקים, שרירים, כלי דם או עצבים של הגפים - הנגרמות על עובודה במכשירים ווטטים
 - 15) סיליקוזיס (צורנית) עם שחפת או בלעדיה

- עובדים החשופים לאבק סיבי אזבסט לרבות מזותליומה (16)
- עובדים החשופים לטלק עובדים החשופים לאבק כותנה, פשתן או יוטה, ובכלל שעבדו בתנאים אלה 2 שנים לפחות (17)
- עובדים הכאים במגע עם תבאות וקמחים, ובכלל שעבדו בתנאים אלה 2 שנים לפחות (18)
- עיבוד זולפרם, ונדיום, טונגסטן, טיטניום וטנטלום לפחות במשך שנה (19)
- עובדים החשופים לקש מעופש או לירוקות מעופשיים העבודה בתנאי חשיפה לאבק סיבי אסבטן לפחות 10 שנים לפני אבחון המחלת (20)
- עבודה בתנאי חשיפה לאבק סיבי אסבטן לפחות 10 שנים לפני אבחון המחלת ובכלל שבצילומי זהה קיימת עדות לחשיפה לסיבי אסבטן (21)
- עבודה בייצור אבקות כביסה המכילות אנזימים פרוטואוליטיים (22)
- עבודה ביצור דבקים, צבעים ולכיה החשופים למתייל אתיל קטון (23)
- עבודה בתנאי חשיפה לשמנית חתוך, שמנים מינרליים, זפת או פיה ומוצרי שריפה (24)
- הרעלת קטונים הרעלת פחמיונים פוליציקליים אромטיים (25)
- (26)

עולת הרשות

סעיף 35 לפקודת הנזיקין:

"עשה אדם מעשה שאדם סביר ונבון לא היה עושה באותו נסיבות, או לא עשה מעשה שאדם סביר ונבון היה עושה באותו נסיבות, או שב嗾 יד פלוני לא השתמש במילויו, או לא נקט מידת זהירות, שאדם סביר ונבון וכשיר לפועל באותו משולח יד היה משתמש או נוקט באותו נסיבות – הרי זו התרשלות; ואם התרשל כאמור ביחס לאדם אחר, שלגבייו יש לו באותו נסיבות חובה שלא לנוהג כפי שנagara, הרי זו רשות, והגורם ברשותו נזק לזוותו עושה עוללה".

דברי הסבר:

כפי שעולה מילשון החוק, הטלת האחריות בגין רשות מנוסחת באופן רחב, ולא באופן ממוקד. הניסוח הכללי של צורת התנהגות רואיה זו, הולכת לפי ה"אדם הסביר", נועדה לאפשר להתאים לכל מקרה את הקביעה מהי התנהגות הרצiosa לנסיבות הקונקרטיות, זאת מכיוון שלא ניתן להגדיר מראש ביחס לכל מקרה ומדובר, מהי רמת הזהירות המתאימה. למעשה, הסעיף קובע נוסחה לפיה נדרשים הפרטים לנוהג ועל-פי כך נקבע האם התקיימה רשות או לא. החוק אמןינו מעניק לבית-המשפט אמת מידת ברורה להכרעה לאילו פרמטרים יש להתייחס, אולם השימוש במונח "האדם הסביר" מרמז על כך שיש ליחס חשיבות רבה להעדפותיהם של הפרטים בחברה, כלומר, הקביעה מהי התנהגות הסבירה מבוססת על העדפת המקובל והרצוי על ידי החברה בכללותה.

עולת הפרת חובה חוקתית

סעיף 63 לפקודת הנזיקין:

- (א) "מפר חובה חוקתית הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק – לפחות פקודה זו – והחיקוק, לפי פירשו הנקוד, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסווג או מטיבעו של הנזק אליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם الآخر זכאי בשל ההפרה לטרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירשו הנקוד, התכוון להוציא תרופה זו.
- (ב) לעניין סעיף זה רואים חיקוק כאילו נעשה לטובתו או להגנתו של פלוני, אם לפי פירשו הנקוד הוא נועד לטובתו או להגנתו של אותו פלוני או לטוביתם או להגנתם של בני-אדם בכלל או של בני-אדם מסווג או הגדר שעומס נמנה אותו פלוני".

דברי הסבר:

יסודות העולה:

1. הפרת חובה חוקתית על ידי המזיק – נדרש כי הנتابע הפר חובה המוטלת עליו בחיקוק והחיקוק אינו פקודת הנזיקין.
2. החובה החוקתית נועדה לטובת/הגנת הנפגע.
3. הנזק הוא מהסוג אליו התכוון החיקוק – על הנזק שנגרם להיות מסווג הנזק שהחובה החוקתית נועדה למנוע.
4. נזק הנובע מהפרת חובה חוקתית – קשר סיבתי עובדתי ומשפטי.
5. החיקוק לא התכוון לשולות את הטרופה הנזיקית.

חבותו של מעביך

סעיף 13 לפקודת הנזיקין:

(א) "לענין פקודה זו יהא מעביך חב על מעשה שעשה עובד שלו

(1) אם הרשה או אישר את המעשה;

(2) אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודהתו;

אולם –

(א) מעביך לא יהיה חב על מעשה שעשה מי שאינו
מעובדיו אלא אחד מעובדיו העביר לו תפקידו ללא
הרשאות המפורשות או המשתמעת של המעביך;

(ב) מי שהיה אנוס על פי דין להשתמש בשירותו של
אדם שאין בחרותו מסורה לו, לא יהיה חב על מעשה
עשה האדם תוך כדי עבודהתו זו.

(ב) רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודהתו של עובד, אם
הוא כעובד וכשהוא מבצע את הפקידים הרגילים של
עבודתו והכווכים בה אף על פי שמדוברו של העובד היה
ביצוע לא נאות של מעשה שהרשאה המעביך; אולם לא
יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין
המעביך.

(ג) לענין סעיף זה, מעשה – לרבות מחדל".

דברי הסבר:

עובד אשר נפגע במהלך ותוך כדי עבודתו, בין היתר, בשל סיכון אשר היה מצוי
במקום העבודה, או כזה שנבע מתהליכי העבודה אליו הוא היה חשוף ונגרם לו
נזק בשל כך, עומדת לו הזכות להגשת תביעה פיצויים כנגד מעבידו. בנוסף זכותו
להגיש תביעה בגין פגיעה בעבודה מכח חוק הביטוח הלאומי.

על המעביך מוטלת חובה הנובעת ממ阅读全文 היחסים שבין מעביך לעובדיו, והוא להגן
על העובדים מפני סיכונים המצויים במקום העבודה או סיכונים הנובעים מתהליכי
העבודה אליהם עשויים העובדים להיות חשופים. העיקרונו הבסיסי הוא כי על
המעביך חלה חובה זהירות כלפי העובדים המחייבת אותו לפעול למניעת סיכונים
במקום העבודה או במהלך העבודה. אולם לא בכל מקרה יימצא המעביך חב
באחריות מוחלטת, שהרי אין לדרש ממנו כי יפעל למניעת כל סיכון אפשרי, או כזה
שאינו מצויוני.

אך במידה וחובה זו אכן הופרה, עלול המעביר להיות אחראי כלפי העובד שנזוק ובקצ' יהיה מחויב לפצות את העובד על מלא נזקיו.

המקור לחוב המעביר הינו על פי עולות הרשנות הקבועה בסעיף 35 לפקודת הנזקין או בגין הפרת חובה חוקה המטילה עליו חבות מפורשות של התנהגות.

לצורך ביסוס אחוריות שליחית* של מעביר מונה סעיף 33 לפקודה שלושה תנאים מצטברים:

קיום יחסי העובד מעביר - במהלך השנים האחרונות מערכת המשפט הישראלי על דרישות המבחן הנוקשה של שליטה מוחלטת ופיקוח אבסולוטי. בפסקה נקבע כי המבחן יופעל באופן גמיש בהתאם לנסיבות המקרה ועל בסיס שיקולי צדק סוציאו-אקונומי. בהתאם לכך הוטלה אחוריות גם על מי שאינו עומד בבחן המעביר הקלاسي, דוגמת אחוריות קבלן ראשי על מעשי קבלן שני, אחוריות מנהל חברה ועוד.

מבחן מנהה נוסף שאומץ בפסקה הינו החשתלבות במבנה הארגוני. במסגרתו נבדק קיום אמות מידת נוספת נספנות המצביעות על יחסי העובד - מעביר דוגמת אופן הפיקוח על העבודה, דרך התשלומים, מידת האוטונומיה הנתונה לעובד בעבודתו ועוד.

עוולה אשר בוצעה על ידי העובד - לעניין זה קיימות שתי גישות: הגישה המסורתיות דורשת בהכרח ביצוע עוולה לצורך הטלת אחוריות על המעביר. הגישה המתקדמת מצדד באחריות על כלל מעשי העובד ללא דרישת הוכחת ביצוע עוולה דווקא. מבינן שני הפירושים מנהה כיום הגישה המסורתי אשר דורשת קיומה של עוולה כהגדרתה בדיון.

העוולה בוצעה במהלך העבודה ובעור המעביר - קרי, נדרש קיום העולה במהלך ביצוע תפקידיו של העובד בין שהוגדרו במפורש ובין במשמעותם. ביום מקובל להטיל אחוריות שליחית על המעביר אף בגין מעשים של העובד אשר בוצעו בניגוד להוראותיו של המעביר או לגבי פועלות הנלוות לעבודה או כרוכות בה.

חבותו של בעל חוזה

סעיף 15 לפકודת הנזיקין:

"לענין פקודה זו, העוסה חוזה עם אדם אחר, שאינו עובדו או שלוחו, על מנת שיעשה למעןו מעשה פלוני, לא יהא חב על עוללה שתצמיח תזוז כדי עשיית אותו מעשה; הוראה זו לא תחול באחת מלאה:

- (1) הוא התרשל בבחירה בעל חוזהו;
- (2) הוא התערב בעבודתו של בעל חוזהו באופן שגורם לפגיעה או לנזק;
- (3) הוא הרשה או אישר את המעשה שגורם לפגיעה או לנזק;
- (4) הוא היה אחראי מכוח חיקוק לעשיית המעשה שביצעו מסר ללקוח עצמאי;
- (5) הדבר שלעשיותו נעשה החוצה היה שלא כדין".

דברי הסבר:

ב דין הנזיקין ישנה הנחת יסוד שדוגלת בכך כי הנتابע (המוזיקה) צריך לשלם בשל מעשים שהוא עצמו ביצע וגרמו לנזק, ונינתן להטיל חבות על המוזיק רק כאשר הוא עושה משהו שאינו כשרה. לכן משתמע מכך, כי כשאדם מעסיק לקוח עצמאי, ולא מתקייםים יחס שליחות או יחס עבודה מעביד, לא יחויב המעסיק באחריות על נזק שגורם הקובלן העצמאי. אך לכל זה ישנו מספר חריגים המנויים בסעיף 15 לפకודת הנזיקין המצוין לעיל, החריגים הינם התרשלות בעל החוצה - המעסיק בבחירה הקובלן העצמאי; ידיעה מוקדמת של בעל החוצה על פגם בחוצה או בהתנהלות הצד השני לעסקה והימנעות מעשית מעשה לצורך מניעת הנזק; התערבות בעבודת הקובלן אשר הובילה לנזק וכן אחריות חוקית למעשה אשר ביצעו נמסר לידי הלקוח. בהתקיים חריגים אלה תחול על המעסיק אחריות שילוחית*. במידה והוכחה אחד החריגים, יחויב המעסיק באחריות ויctrך לשלם על נזקיו ועל נזקי הקובלן העצמאי.

אחריות שילוחית:

האחריות השילוחית מוסדרת גם היא בפקודת הנזיקין. עיקרון האחריות אשר מטילה פקודת הנזיקין הינה אחריות אישית של אדם למשעו. אחריות שילוחית יוצאה דופן מעיקרונו זה שהיא מטילה אחריות על אדם לפנות אדם אחר על נזק שנגרם לו על ידי אדם שלישי.

סעיף 14 קובע: "המעסיק שליח, שאינו עובדו, בעשיית מעשה או סוג של מעשים למען, יהא חב על כל דבר שיעשה השלוח ביצועו אותו מעשה או סוג מעשים ועל הדרך שבה הוא מבצע אותם".

הסעיף מעגן את עיקרון האחריות השילוחית בדיני הנזיקין ועוסק בחובה של השולח לפצות את הנפגע ועל אף שהשולח לא ביצע את הפעולה ו/או גרם לנזק. מדובר באחריות מוחלטת, אשר חלה על השולח ממילא ואיינה טעונה הוכחת אשם מצדיו. בהתאם לכך מוטלת אחריות שילוחית על השולח באופן קטגוררי, אף אם עלה בידו להוכיח כי הפעיל שיקול דעת ונקט בזיהירות הנדרשת כלפי הנזוק על פי מבחן האדם הסביר.